

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și Literaturi Romane
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Literatură și Civilizație – Dialog intercultural în spațiul francfon

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LMF2102 LITERATURI FRANCOFONE EUROPENE: LITERATURA ELVEȚIANĂ ROMANDĂ (în limba franceză)							
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Andreea BUGIAC							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Andreea BUGIAC							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					16
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	144				
3.8 Total ore pe semestru	200				
3.9 Numărul de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul.
4.2 de competențe	Este recomandat ca studenții să fi asimilat, în prealabil, competențe de interpretare și de analiză literară, precum și de elaborare a unei lucrări academice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală dotată cu computer și videoproiector, acces Internet. Deși recomandată, prezența la orele de curs magistral nu condiționează prezentarea la evaluarea finală.
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală dotată cu computer și proiector, acces Internet. Se încurajează prezența la seminar în proporție de min. 70% din totalul orelor alocate seminarului.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Deprinderi de abordare complexă a fenomenului literar francofon (identificare, contextualizare, abordare particularizată) • Dobândirea de competențe analitice în abordarea unui ansamblu de practici și problematici literare ancorate în spațiul cultural romand, dintr-o perspectivă atât locală, cât și transnațională (problematici abordate: identitatea și tensiunile centru-periferie; plurilingvismul; raporturile cu Istoria și cu moștenirea (înțelese și ca raportare la modelele literare canonice); raporturile transgeneraționale; migrația, memoria și post-memoria; relațiile cu natura și cu universul non-uman) • Utilizare pertinentă a criteriilor de evaluare pentru a formula judecăți de valoare cu privire la o operă literară • Utilizarea competențelor de analiză în formularea unui discurs critic argumentat și a unor judecăți de valoare în contextul apariției de noi practici discursive și de noi fenomene culturale • Stabilirea de legături pertinente între discursul literar și diverse curente ideologice • Deprinderi de bune practici în redactarea unui eseu academic în limba franceză și în utilizarea resurselor bibliografice • Însușirea de către student a unui set de instrumente metodologice care să îi servească la redactarea de proiecte academice de calitate
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului Limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p> <p>CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională</p>

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul își propune sensibilizarea studenților la diversitatea și complexitatea fenomenelor culturale din spațiul literar francofon, cu precădere din cadrul spațiului cultural elvețian de expresie franceză. Vor fi abordați, atât în diacronie, cât și în sincronie, autori elvețieni de expresie franceză, în dorința de a scoate în evidență modul în care aceștia înțeleg să își exprime, printr-un act mai degrabă „supra-conștient” de valorizare a diferențelor, specificitatea lor atât în spațiul cultural francofon, cât și în interiorul spațiului cultural elvețian. În această literatură pretins „minoritară”, problematizarea polarităților și a tensiunilor culturale dintre centrul problematic și periferie este strâns legată de modul în care autorii romanzi moderni își vor concepe, într-o primă etapă de existență, strategiile de legitimare. Esențială pentru a înțelege în profunzime mizele modernității literare romande, abordarea problematicei identitare va fi continuată de un examen al evoluțiilor literare pe tot parcursul secolului XX și al primului sfert de secol XXI; accentul va fi pus, în acest caz, pe problematicile vagabondajului, filiației, migrației și raporturilor cu natura și universul non-uman. Privilegiind o abordare integrativă și interactivă care va fi articulată pe analiză și reacție critică, cursul se va menține în proximitatea textelor, care vor aprofundate în cadrul seminarelor atât prin dezbateri colective pe marginea operelor studiate, cât și prin prezentări orale punctuale din partea studenților.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> * sensibilizarea studenților la abordarea aprofundată și contextualizată a fenomenului literar francofon, * asimilarea de tehnici interpretative care să le permită înțelegerea în profunzime a textelor, * însușirea de deprinderi de argumentare, lectură critică profesionistă și lectură transversală, prin reperarea de conexiuni cu alte spații literare francophone. <p>Studenții se vor familiariza cu texte reprezentative din autori nu mai puțin reprezentativi ai spațiului elvețian romand (Charles-Ferdinand Ramuz, Blaise Cendrars, Nicolas Bouvier, Jacques Chessex, Yvette Z'Graggen, Agota Kristof, Philippe Jaccottet, Adrien Pasquali, Sylviane Dupuis, Marius Daniel Popescu, Anne-Sophie Subilia, Joël Dicker).</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>Curs 1: <i>La (littérature) Suisse romande existe-t-elle?</i></p> <p>Federalism, protestantism și literatură. Paradoxul literaturii romande: raporturile scriitorilor romanzi cu limba franceză. Importanța traducerii în literatura elvețiană francophonă. Periodizare în literatura romandă</p>	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbateri	
<p>Curs 2: „Specificitatea helvetă”</p> <p>Mituri fondatoare în literatura romandă. Emblemele imaginarului helvet. Teme literare: peisajul, filiația, culpabilitatea, rușinea, metisajul identitar,</p>	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de imagini, problematizare și	

migrația	dezbatere	
Curs 3: „Mitul alpin”. Ch.-F. Ramuz, părintele fondator al literaturii romande. Deconstrucția mitului paradisului alpin <i>Cuvinte-cheie:</i> helvetism, regionalism, înrădăcinare locală, elementar	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Curs 4: Claustrofobia alpină. Scriitori romanzi călători (I): Blaise Cendrars și poezia călătoriei <i>Cuvinte-cheie:</i> cosmopolitism, vagabondaj, călătorie, miturile modernității	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Curs 5: Scriitori romanzi călători: „rostul lumii” la Nicolas Bouvier <i>Cuvinte-cheie:</i> reinventarea exotismului, obsesia plecării, fascinația Orientului, viatică, scriitori călători	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere, prezentare de film	
Curs 6: Problematica autobiografiei și a filiației în literatura elvețiană romandă I Modelele canonice: Rousseau și Amiel. Problema filiației, o problemă romandă? Raporturile tată-fiu la Jacques Chessex <i>Cuvinte-cheie:</i> autobiografie, filiație, travaliu de doliu, moștenire	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Curs 7: Problematica autobiografiei și a filiației în literatura elvețiană romandă II Raporturile mamă-fiu și maestru-discipol la Adrien Pasquali și Philippe Jaccottet <i>Cuvinte-cheie:</i> filiație maternă, filiație electivă, parentificare	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Curs 8: Scriitorii romanzi și complexul culpabilității <i>Cuvinte-cheie:</i> Istorie, război, neutralitate, evreitate, culpabilitate	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Curs 9: Scriitura peisajului și poezia sensibilului <i>Cuvinte-cheie:</i> poezia peisajului, poezie romandă, criza imaginii, Transcendent	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Cours 10 : Literatură romandă și literaturile migrației. Imigrare și exil. O literatură a crizei? Exil extern și interior la Agota Kristof <i>Cuvinte-cheie:</i> literaturi ale migrației, exil, literatura crizei, război, traumă	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Curs 11: Imigrare, migrație, «migrance». Spre o abordare delocalizată a identității <i>Cuvinte-cheie:</i> migrant, <i>entre-deux</i> , non-loc, poetică migrantă	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Curs 12: Teatrul elvețian romand. Teatru, dramă, teatru post-dramatic. Teatru și gen <i>Cuvinte-cheie:</i> teatru romand, revoluție scenică, feminism, scriitură feminină	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	
Curs 13: Pentru o literatură romandă transnațională? (I) Noua literatură romandă a naturii: o abordare geopoetică <i>Cuvinte-cheie:</i> paradigmă transnațională, noua literatură romandă, peisaj, geopoetică, eco-ficțiune	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize pe text, problematizare și dezbatere	
Curs 14: Pentru o literatură romandă transnațională? (II) Noul roman polițist romand: o abordare transnațională <i>Cuvinte-cheie:</i> roman polițist, literatură de masă, succes editorial, mondializare	Prelegere și prezentare Power Point, studii de caz și analize de text, problematizare și dezbatere	

Bibliografie obligatorie:

Lectura operelor care fac obiectul cursului și al seminarului.
Bouvier, Nicolas, *L'Usage du monde*, Paris, Payot, 1992 (1963). (fragmente)
Chessex, Jacques, *L'Ogre*, récit, Paris, Bernard Grasset, 1973. (Prix Goncourt)
Dupuis, Sylviane, *La Seconde Chute ou Godot, acte III*, Genève, Éditions Zoé, 1993.
Kristof, Agota, *Le Grand Cahier*, Paris, Seuil, 1986.
Philippe Jaccottet, *Poésie 1946-1967*, Paris, Gallimard, 1971. (fragmente)
Pasquali, Adrien, *Éloge du migrant*, Genève, Zoé, 1984.
Pasquali, Adrien, *Le Pain de silence*, Genève, Zoé, 1999.
Ramuz, Charles-Ferdinand, *La Grande peur dans la montagne*, Paris, Grasset, 1926.
Ramuz, Charles-Ferdinand, « Lettre à Bernard Grasset », 1929. (fragmente)
Subilia, Anne-Sophie, *Parti voir les bêtes*, Genève, Zoé, 2016.

Bibliografie critică obligatorie:

CASANOVA, Pascale, MEIZOZ, Jérôme, « Littérature française et littérature romande : effets de frontière », in *A contrario*, vol. 4, no 2, 2006, pp. 154-163.

FRANCILLON, Roger (dir.), *Histoire de la littérature en Suisse romande*, nouvelle éd., Lausanne, Payot, 2015. (fragmente)

Bibliografie critică facultativă:

DUPUIS, Sylviane, *Au commencement était le verbe. Sur la littérature de Suisse francophone du XXe siècle*, Genève, Zoé, 2021.

GEFEN, Alexandre, *Réparer le monde : la littérature française face au XXIe siècle*, José Corti, coll. « Les Essais », 2017.

HALEN, Pierre, « À propos des modalités d'insertion des littératures dites de l'immigration ou migrantes dans le système littéraire francophone », in D. Dumontet et F. Zipfel (éds), *Écriture migrante/Migrant Writing*, Hildesheim, Georg Olms, 2008, pp. 37-48.

JATON, Anne-Marie, « La "claustrophobie alpine" et la littérature de voyage (Charles-Albert Cingria, Blaise Cendrars, Nicolas Bouvier) », in *Cahiers de l'Association internationale des études françaises*, n°53, 2001, pp. 143-157.

MATHIS-MOSER, Ursula et MERTZ-BAUMGARTNER, Birgit, « Littérature migrante ou littérature de la migration ? À propos d'une terminologie controversée », in *Diogenes*, vol. 246-247, nos 2-3, 2014, pp. 46-61.

MEIZOZ, Jérôme, « Le droit de "mal écrire". Trois cas helvétiques (18e-20e siècles) », in *Actes de la recherche en sciences sociales*, vol. 111-112, mars 1996, pp. 92-109.

MUREȘANU IONESCU, Marina, *Le regard de l'autre*, București, Ed. Institutului European, 2006.

SCHMOLL, Camille, « L'approche transnationale dans les études migratoires. Retour sur 30 ans de travaux », in *De facto* [En ligne], n°28 : « Vivre le transnational. Ancrages et circulations en débat » (Damien Simonneau dir.), octobre 2021, mis en ligne le 25 octobre 2021. URL : <https://www.icmigrations.cnrs.fr/2021/09/15/defacto-028-01/>

VIART, Dominique, VERCIER, Bruno, EVRARD, Franck, *La littérature française au présent. Héritage, modernité, mutations*, Paris, Bordas, 2005.

VIART, Dominique, « Le récit de filiation : 'Éthique de la restitution' contre 'devoir de mémoire' dans la littérature contemporaine », in *Héritage, filiation, transmission. Configurations littéraires (XVIIIe-XXe siècles)* [En ligne], Louvain-la-Neuve, Presses universitaires de Louvain, 2011. Disponible sur Internet : <https://books.openedition.org/pucl/4197>. ISBN : 9782390610281.

Bibliografie video:

Nicolas Bouvier: *Le Hibou et la Baleine*, 1993, film realizat de Patricia Plattner.

8.2 Seminar / curs practic	Metode de predare	Observații
S1: Specificitatea și problemele literaturii romande <i>Cuvinte-cheie:</i> literatură elvețiană romandă, direcții literare, ideologie, imagologie, helvetism	Conversația și analiza de texte, stimularea muncii în echipă, intervenția personalizată	
S2: Identitatea helvetică în imagini și texte <i>Cuvinte-cheie:</i> identitate helvetică, stereotip, Elvețianul ca personaj literar	analiză aplicată de texte, stimularea muncii în echipă, intervenția personalizată	
S3: Ch.-F. Ramuz, <i>La grande peur dans la montagne</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> peisaj, scriitură cinematografică, regionalism, mit, tragedie antică	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	
S4: Blaise Cendrars, <i>La Prose du Transsibérien</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> suprarealism, modernitate poetică, poezie de călătorie	analiză aplicată de texte, stimularea muncii în echipă, intervenția personalizată	
S5: Nicolas Bouvier, <i>L'Usage du monde</i> (fragmente) <i>Cuvinte-cheie:</i> exotism, orientalism, literatură de călătorie, scriitor călător	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	
S6: Jacques Chessex, <i>L'Ogre</i>	analiză aplicată de texte,	

<i>Cuvinte-cheie:</i> filiație, mit, figură paternă, Transcendență, individuație	explicația, intervenția personalizată	
S7: Adrien Pasquali, <i>Le Pain de silence</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> filiație, criză, travaliu de doliu, figură maternă	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	
S8: Yvette Z'Graggen, <i>Les années silencieuses</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> mit helvetic, utopie, rușine, mărturie, scriitură angajată	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	
S9: Philippe Jaccottet, <i>Paysages avec figures absentes ; Poésie 1946-1967</i> (fragmente) <i>Cuvinte-cheie:</i> scriitura peisajului, imagine poetică, inefabil, absență, sacru	analiză aplicată de texte, stimularea muncii în echipă, intervenția personalizată	
S10: Agota Kristof, <i>Le Grand Cahier</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> imigrație, tulburare identitară, autoficțiune, copilărie, război, dezumanizare	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	
S11 : Adrian Pasquali, <i>Éloge du migrant</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> identite migrantă, poetică migrantă	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	
S12: Sylviane Dupuis, <i>La Seconde Chute</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> feminism, rescrierea miturilor, teatru postdramatic	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	
S13: Anne-Sophie Subilia, <i>Parti voir les bêtes</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> literatură contemporană, ficțiune ecologistă, poetică animală	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	
S14: Joël Dicker, <i>La vérité sur l'affaire Harry Quebert</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> literatură contemporană, societate mediatică, anchetă, etică, personaj-scriitor	analiză aplicată de texte, explicația, intervenția personalizată	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional în vederea adaptării și ameliorării planului de învățământ, și mai ales cu Primăria Municipiului Cluj-Napoca (direcția Turism), Vaiamada SRL (traduceri și interpretariat), și alții.

10. Evaluare

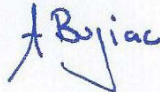

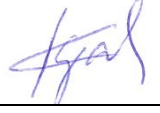

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Asimilarea corectă a noțiunilor prezentate, abordarea corectă a autorilor și a operelor studiate, relevanța și originalitatea ipotezelor critice, corectitudinea și expresivitatea limbii franceze	Examen scris, programat în cadrul sesiunii; prezentări și intervenții orale; teme de seminar	67%
10.5 Seminar/laborator	Intervenții orale active, lucrare scrisă la final de semestru (4-7 pagini, cu Bibliografie finală)		33%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Studentul este apt să situeze în context literar și cultural opera unui scriitor studiat în cadrul cursului. Dispune de instrumente teoretice pentru abordarea anumitor aspecte relevante din literatura elvețiană de expresie franceză (de ex., scriitor călător, filiație, poezie a sensibilului, feminism). Este capabil să urmeze etapele cerute de o analiză completă, complexă. 			
Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:			
<ul style="list-style-type: none"> Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu). Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe la cursul magistral. 			

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITAT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 5322388
Fax: 0264 432303

Data completării 7.04.2024	Semnătura titularului de curs Lect. univ. dr. Andreea Bugiac 	Semnătura titularului de seminar Lect. univ. dr. Andreea Bugiac
Data avizării în departament 15.04.2024	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 02.06.2024	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății